

УДК 111.852:82-1/-9 "19" (043.2)

Мажуга Д.А.

*Національний авіаційний університет, Київ***ЕСТЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
МОДЕРНІЗМУ ХХ СТОЛІТТЯ**

На початку ХХ століття традиційні напрямки мистецтва, такі як реалізм і романтизм, вже не могли передати всіх нових реалій суспільного життя.

Модернізм – це загальна назва для літературних і мистецьких напрямів і течій ХХ століття, яким властиві спроби відобразити нові явища суспільного життя за допомогою нових художніх засобів. Засновники модернізму відстоювали особливу місію художника, здатного передбачати шлях розвитку нової культури.

Реалістичні засоби виразності є, на їх думку, застарілими і недостатньо переконливими, щоб передати душевний стан людини, яка опинилася наодинці з проблемами свого буття в цьому ворожому світі. Модерністи проголошували цінність і самодостатність окремої особистості, шукали нові художні засоби для відображення всього комплексу суперечностей ХХ століття. Їх не цікавив предметний світ, вони були захоплені «створенням нової дійсності» і, чим більше вона була неправдоподібна, тим більш визначною вона виникала в уяві модерністів. У творах модернізму нова реальність знаходила своє втілення за допомогою нових художніх прийомів, наприклад, таких, як «потік свідомості», який безпосередньо передає процес внутрішнього мовлення персонажа під час його зіткнення з дійсністю, або «монтаж», який, як в кінематографі, заснований на з'єднанні різноманітних тем, образів та фрагментів і є способом пізнання світу.

Хвиля модерністських пошуків торкнулася і представників поезії і художньої літератури. Серед перших представників модернізму у літературі були ірландець Джеймс Джойс, француз Марсель Пруст і австрієць Франц Кафка. Їм належить ряд важливих творчих відкриттів, на основі яких пізніше стали з'являтися цілі літературні напрями і течії. Поетичні експерименти іспанця Федеріко Гарсія Лорки, французя Поля Елюара, англо-американця Томаса Еліота, австрійців Георга Тракля та Райнера Марії Рільке, чеха Вітезслава Незвала, поляків Юліана Тувіма і Константи Галчінського, вплинули на розвиток ліричної поезії, форма якої стала більш витонченою. Як втілення давньої мрії багатьох поетів, музикантів і художників про синтез мистецтв з'являлася і фігурна (візуальна) поезія. Французький лірик Г. Аполлінер вводить особливий художньо-естетичний термін – «Каліграма» (від грецького «kallis» – красивий і «gramma» – написання). Прагнучи проникнути в підсвідомість суспільства, митці-модерністи більш усього тяжіли до суб'єктивізму, образу-символу, зашифрованому представленню своїх творів, активно використовували вільну форму своєї творчості.

Модерністи доповнили історію літератури новими барвами, їхній вклад є безцінним. Вони дали змогу побачити світ по-іншому, з нового погляду.

Науковий керівник: Мокляк Л.І., доцент НАУ